

Leerkring Omgevingswet G40

NOVI

Financiën Omgevingswet

Saskia Buitelaar, Anne Heeger

5 juli 2018

Nationale Omgevingsvisie

G40
Ede, 5 juli 2018

Gaston Gelissen

22 augustus 2018

Bespreekpunten

- Achtergrond en plaats NOVI
- Proces en fasering
- Governance / manier van werken
- Inhoudelijke keuzes

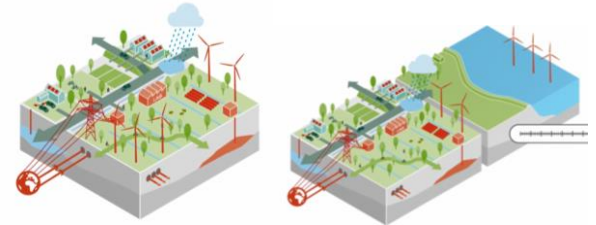
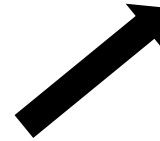
Waarom de NOVI?

Opgaven

- Claims en effect leefomgeving
- Ruimte gebruik
 - Normering: milieu, geluid, gezondheid en veiligheid.

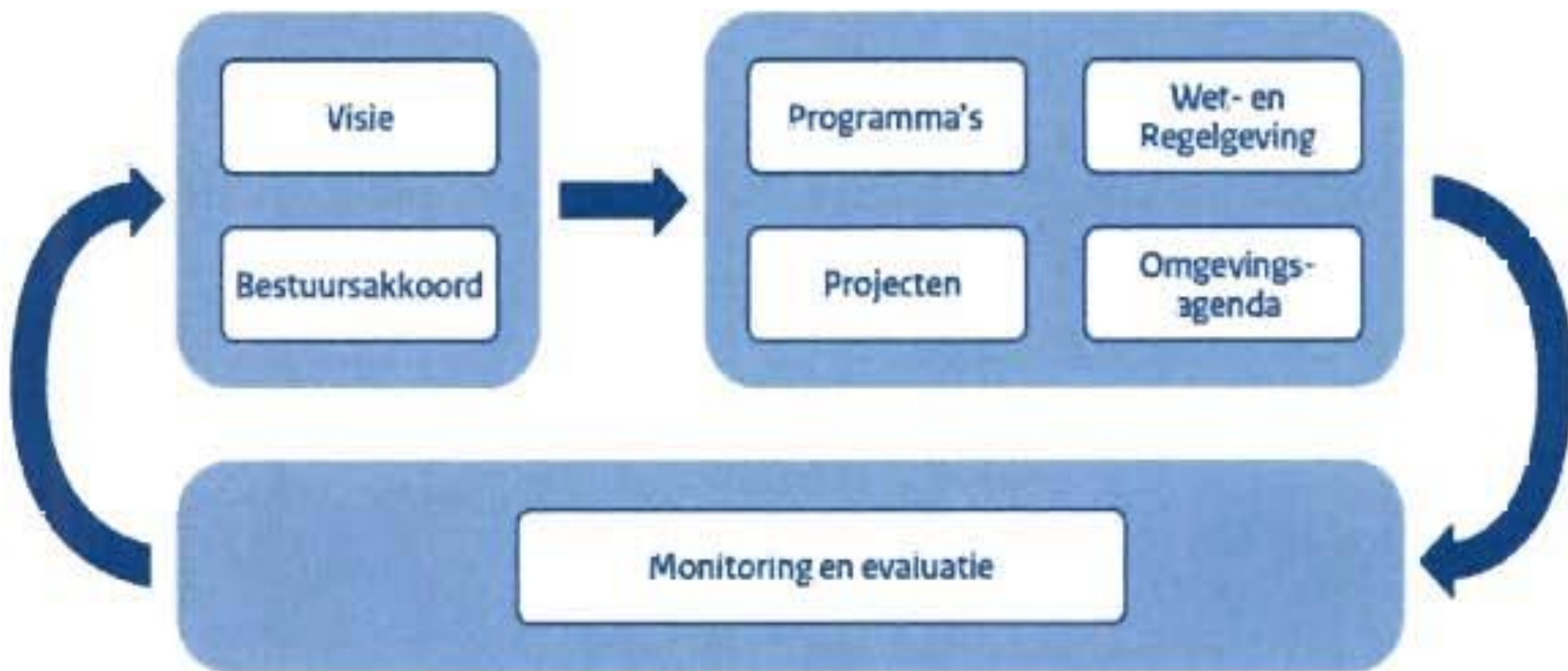
Combineren waar mogelijk
Kiezen waar nodig

- Meerwaarde NOVI
- Visie: richtinggevend, inspirerend en kaderstellend
 - Één tafel

Novi in een werkend stelsel

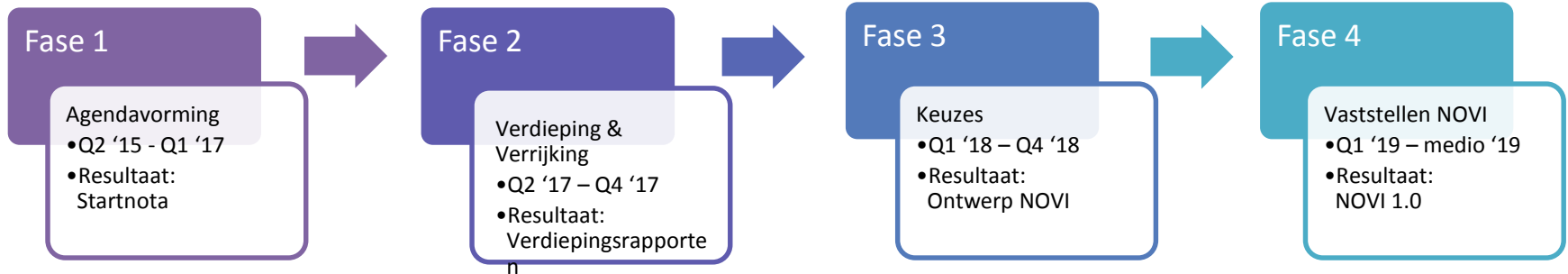

Fasering

Fase 3

NOVI voorjaarsbrief en AO
Gebiedsdialogen ronde 1, Q2
NOVI hoofdlijnenbrief, Q3
Adviezen CRA, PBL, RLI
Gebiedsdialogen ronde 2, Q3
Ontwerp NOVI, Q4

Naar een ontwerp-NOVI (2018)

Hoofdlijnenbrief (na de zomer)

- Visie op NL in internationale context, wervend toekomstbeeld
- Kwaliteit van de leefomgeving
- Nationale belangen
- Prioriteiten
- Richtinggevende uitspraken; keuzes en combinaties
- Perspectiefgebieden

Governance / manier van werken

Werken als één overheid aan de opgaven

Gebiedsgerichte samenwerking tussen rijk en regio

- Een nationale visie, geen Rijksvisie
- Rijk mede in de rol als partner in de regio
- Geen tafel van alles, maar:
 - Op het geschikte schaalniveau
 - Over relevante onderwerpen
- Gebiedsgerichte samenwerking als één overheid krijgt vorm in omgevingsagenda's en perspectiefgebieden

Omgevingsagenda's en perspectiefgebieden

Omgevingsagenda's

- Prioriteren opgaven per gebied
- Inzetten van instrumentarium t.b.v. gezamenlijke aanpak
- Afstemming NOVI, POVI, GOVI en IBP
- Gebiedsspecifieke programma's (incl. perspectiefgebieden)
- Met en vanuit bestaande trajecten, zoals het MIRT.

Perspectiefgebieden

- waar meerdere prio's en nationale belangen samenkomen
- waarbij een integrale en gezamenlijke aanpak tot betere resultaten kan leiden
- waar meerdere overheden en maatschappelijke partijen urgentie voelen tot keuzes te komen
- die exemplarisch zijn voor de NOVI

Nationale ambities

- heeft nationale baten en/of lasten
- overstijgt (doorzettingsmacht) provincies en gemeenten
- waarbij internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan
- dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is, een hoog afwentelingsrisico kent, in beheer bij het Rijk is

Voorbeelden nationale belangen

- Ruimte bieden aan wonen en leefbaarheid
- Versterken van ruimtelijk-economisch vestigingsklimaat
- Ruimtelijk zeker stellen van energievoorziening en reductie broeikasgassen
- Realiseren van robuust, schoon, slim en veilig mobiliteitssysteem
- Ontwikkelen van duurzame landbouw voor voedsel, biomassa en landelijk gebied
- Ruimte bieden aan militaire activiteiten
- Zorgen voor een veilige en gezonde leefomgeving
- Verbeteren en beschermen van biodiversiteit
- Waarborgen van klimaatbestendig Nederland
- Waarborgen van duurzame zoetwatervoorziening
- Versterken en behouden van (inter)nationale unieke cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke karakteristieken

Prioriteiten

1. Duurzaam economisch groeipotentieel
2. Ruimte voor de klimaat- en energietransitie
3. Sterke, leefbare en klimaatbestendige steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Prio 1: Duurzaam economisch groeipotentieel

Voorbeelden van richtinggevende uitspraken

- We versterken ons excellente internationale vestigingsklimaat met de daarbij behorende (inter)nationale netwerken (weg, spoor, vaar)
- We werken aan goede netwerken binnen en tussen economische kerngebieden
- We versterken de agglomeratiekracht van economische toplocaties (regio's) ook door binnenstedelijk te verdichten in combinatie met een sterke verbetering van de OV- en fietsbereikbaarheid.
- We zorgen voor geschikte locaties voor bedrijven, financiële prikkels en passende regels voor een meer circulaire economie

Zie ook hand-out voor meer (concept) richtinggevende uitspraken

Prio 2: Naar ruimte voor de klimaat- en energietransitie

Voorbeelden van richtinggevende uitspraken

- energie vanaf zee aanlanden bij de grote energieverbruikers dicht bij de kust. Energie-intensieve bedrijven vestigen zich zoveel mogelijk nabij deze aanlandplaatsen. De op zee geproduceerde energie wordt grotendeels direct bij de aanlandplaatsen gebruikt.
- Waar kansen voor geothermie en benutten van restwarmte, worden warmtenetten aangelegd waarop alle gebouwen worden aangesloten. Indien nodig wordt ruimte gereserveerd voor backbones voor warmtenetten.
- Nieuwbouw en grootschalige renovaties worden aardgasloos, klimaatneutraal uitgevoerd, waarbij beschikbaar dakoppervlak maximaal wordt benut voor zonnepanelen. voorkeursvolgorde voor zonnepanelen: eerst op daken, dan restgronden, dan zonnevelden in nabijheid woonomgeving.
- In de REKS worden zoekgebieden aangewezen voor energielandschappen

Zie ook hand-out voor meer (concept) richtinggevende uitspraken

Prio 3: Sterke, leefbare en klimaat bestendige steden en regio's

Voorbeelden van richtinggevende uitspraken

- We bouwen in de stedelijke regio's waar vraag is. We kiezen voor een compact verstedelijkingspatroon. Verstedelijking bij bestaande of geplande knooppunten
- Er is veel ruimte in onze steden om te verdichten. Wat niet in de stad past, komt op goed bereikbare plekken binnen de stedelijke regio.
- De stad wordt ingericht op lopen, fietsen, ov-gebruik en ketenmobiliteit
- Overheden zorgen dat de gehele gebouwde omgeving waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht.
- De stad is voor iedereen: woningen voor alle doelgroepen, meer **gemengde woon/werkmilieus voor sociale samenhang en lok.economie.**

Zie ook hand-out voor Meer Concepty Richtinggevende Uitspraken

Prio 4: Naar een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Voorbeelden van richtinggevende uitspraken

- We gaan voor natuurinclusieve en circulaire landbouw.
- permanente verbetering van de luchtkwaliteit en werken toe naar de streefwaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie.
- Aan de stadsranden wordt kwaliteit toegevoegd door gemengde functies toe te laten, zoals wonen, water, natuur, recreatie en energie.
- Alleen nieuwe stedelijke uitbreiding als de wateropgave en de opgave voor klimaatadaptatie niet wordt vergroot.
- bodemdalingsproblematiek aanpakken: functie gaat meer peil volgen.

Zie ook hand-out voor meer (concept) richtinggevende uitspraken

Novi in dialoog - vervolg

Na de zomer samen naar een ontwerp NOVI

Onder andere via gebiedsdialogen in metropoolregio Amsterdam, Utrecht, Groningen/Drenthe, Overijssel/Gelderland, Rotterdam-Rijnmond, Limburg, Brabant, Groene Hart, Zuid West Nederland...

Voorbereidend op omgevingsagenda's en perspectiefgebieden

Manifest NOVI

G40

Ede

5 juli 2018

MANIFEST NOVI: IPO, VNG en Unie van Waterschappen

Naar een nieuw Nederland

Totstandkoming Manifest

- **Basis: hoofdlijnenbrief: werd discussiedocument**
- **5 juni Bestuurlijke werksessie**
- **Juni bestuurlijke afstemming commissies koepels**
- **28 juni aangeboden aan Minister**
- **Reacties**

Onze wensen

- **2050: hoe ziet Nederland eruit?**
- **Heldere en selectieve doelstellingen voor 2030 en 2050**
- **Geef inzicht in de samenhang van opgaven**
- **Maak geen keuzes voor ons**
- **Vertaal regionaal en doe actief mee**
- **Financiële middelen en belemmerende regelgeving**
- **Cyclisch werken (monitoring en feedback)**
- **Sociaal en fysiek horen bijelkaar**
- **Internationale context**

Meerwaarde NOVI: selectief en tegelijkertijd vraagstukken verbindend.

Verstedelijking, woonopgave, gezonde stad, klimaat

Energietransitie; groot ruimtelijk beslag (RES)

Klimaatverandering, openbare ruimte, biodiversiteit

Transitie landelijk gebied

Bestuursakkoord

- **Moet inhoudelijk en financieel meerwaarde hebben**
- **Langjarig gelijkwaardig partnerschap**
- **Verder uitwerken doelstellingen (het hoe)**
- **Opgaven leidend, inzet instrumenten**

Vervolg:

- **Juli/augustus opstellen HLB**
- **September: ambtelijke en bestuurlijke afstemming**
- **Commissie R&W en MEM: 6 september**
- **Najaar 2018: ontwerp NOVI / start BA?**
- **December 2018: Ontwerp Tweede Kamer**
- **6 december: commissie R&W**
- **Voorjaar 2019: vaststelling**

Discussievragen

Welke opgaven versterken elkaar (niet) en welke oplossingsstrategieën voorzien jullie?

Sterke steden en regio's /landelijk gebied

- Accommoderen van de vraag naar woningen vs de landschappelijke kwaliteit van het ommeland

Sterke, leefbare en klimaatbestendige steden en regio's

- Klimaatmitigatie en -adaptatie vs kennis, kunde, uitvoeringskracht en ruimte in de stad

Duurzaam economisch groeipotentieel

- Concurreren vs samenwerken tussen steden